

Έχει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά η θέση του ποιητή στην κοινωνία;

b2ap3_small_portrait-23

Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και η θέση του στην κοινωνία, προσδιορίζονται από τη γραφή και -γιατί όχι;- τη στάση ζωής του.

Νομίζω -μιας και έμαθα να μην ζω με βεβαιότητες- ότι:

Ο ποιητής

-υπενθυμίζει την ανθρωπιά, την αξιοπρέπεια, τη φθαρτότητα και τη θνητότητα. Τα κλειδιά που μας κάνουν χρήσιμους, σώφρονες, ταπεινούς, προσφέροντες.

-οραματίζεται, διαπερνά το αόρατο, διαλύει στερεότυπα, αμφισβητεί την καθεστηκυία λογική, προτρέπει να υπερβούμε το ανέφικτο, να εξουδετερώσουμε κάθε όριο που στενεύει τους ορίζοντες της σκέψης και της ευαισθησίας μας.

-ανεβαίνει, ριψοκινδυνεύοντας, σε μια αόρατη πανύψηλη σκάλα για να μπορεί να αγναντεύει τον κόσμο, να παρατηρεί και να ανακαλύπτει, ως πανευτυχής ή, κατά περίπτωση, δυστυχής φορέας των ονείρων, των ελπίδων, της χαράς και της πικρίας των ανθρώπων, ως ευαίσθητος δέκτης της ανθρώπινης αγωνίας, την οποία πασχίζει να μορφοποιήσει σε τραγούδι.

-ανιχνεύει με τις ευαίσθητες κεραίες του τα αιτούμενα ζωής για την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, συνοψίζοντάς τα σε έργο αισθητικής και διεισδυτικής, εγερτήριας σκέψης. Με τα ερεθίσματα ενός σειсмоγράφου της ανθρώπινης ψυχής και της κοινωνίας, καλείται να συγκεράσει πάμπολλους κραδασμούς.

-εξοργίζεται με τη συναλλαγή, τον αγγίζει η μιζέρια, τον καταθλίβει η μικρόνοια, οσμίζεται τον εμπαιγμό του λαού, ισόβια ερωτευμένος με τη ζωή.

-αγαπάει με ανιδιοτέλεια και κατανοεί τους ανθρώπους. Η λέξη κατανόηση (του άλλου) είναι το ίδιο ισχυρή με την ενσυναίσθηση. Και τα δυο απαιτούν σε βάθος προσέγγιση και νοητική διερεύνηση.

-σκύβει με αγάπη στον άνθρωπο, τον αδύναμο, τον διεκδικούντα, και αντιστρατεύεται κάθε μορφή εξουσίας που ασκεί αφανή ή μη βία.

-προσλαμβάνει, αναλύει, καταγράφει όσα γίνονται γύρω του και συχνά διαβλέπει τα επερχόμενα.

-έχει πλήρη επίγνωση της τραγικότητας της ανθρώπινης ύπαρξης. Τραγικότητας, όχι για την τελευταία πράξη ζωής, το θάνατο, αλλά για την ποιότητα της ίδιας της ζωής. Μιας ζωής η οποία δεν μπορεί να υπάρχει χωρίς αξίες και ιδανικά, και με πάγια αιτούμενα την ελευθερία, το δικαίωμα στην εργασία, την Υγεία, την Παιδεία, τη γνώση και σε ό,τι αποτελεί συστατικό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της αξιοπρέπειας του πολίτη.

Σε περιόδους κρίσης, όπως αυτή του κορωνοϊού, έχει ιδιαίτερο ρόλο η ποίηση;

Σε περιόδους κρίσης, οι άνθρωποι ακουμπούν στην Ποίηση, λόγω ευαισθητοποίησης και ανάγκης όξυνσης της κριτικής τους σκέψης. Στις γκρίζες αυτές μέρες της πανδημίας, τις γεμάτες ανασφάλεια, ανησυχία και στερήσεις, μέρες που θα επιφέρουν άγνωστα ακόμα δεινά για τους πολλούς, νομίζω ότι οι περισσότεροι άνθρωποι αποζητούν ένα εγερτήριο ψυχής.

Οι ποιητές δηλώνουν παρόντες, παράγουν λόγο παρηγορητικό, θυμίζουν ότι υπάρχουν, δρουν, παράγουν. Δεν βρίσκονται απομονωμένοι στο περιθώριο, αλλά μέσα στην κοινωνία, δίπλα και μαζί με τους δοκιμαζόμενους πολίτες. Τραγουδούν τις αγωνίες τους. Μοιράζονται το κοινό άγχος της απομόνωσης. Γίνονται χρήσιμοι ακόμα και σε όσους ήθελαν πριν να τους αγνοούν. Δείτε την πληθώρα αναρτήσεων στο διαδίκτυο και την αποδοχή των χιλιάδων χρηστών του.

Όσοι από τύχη, επιδίωξη, ικανότητα, έχουν τη δυνατότητα να ακουστεί η φωνή τους, οφείλουν να μιλούν για όσους σιωπούν, για τους αδύναμους να αρθρώσουν δημόσιο λόγο. Κι ο ποιητής, όσο κι αν βυθίζεται στην άκρα μοναχικότητά του, οφείλει να γίνει σκάλα όπου θα ανέβει η ουσία της φωνής των σιωπούντων. Γιατί ο ποιητής μπορεί να αφουγκραστεί το φουρτούνιασμα, τα μεγέθη και την ένταση ως και της πιο φλύαρης σιωπής.

Πώς θα μπορούσε, άλλωστε, ένας ποιητής να μην βλέπει δίπλα του τους άρρωστους, τους αγωνιζόμενους γιατρούς και νοσηλευτές, τους άστεγους, τους πεινασμένους, τους άνεργους, τους ανασφαλείς, την απόγνωση, την μεγάλη αβεβαιότητα για το μέλλον, την τρωθείσα αξιοπρέπεια του πολίτη;

Ναι. Η Ποίηση μας κάνει όλους καλύτερους ανθρώπους.

* Ο Γιώργος Δουατζής είναι ποιητής, συγγραφέας, δημοσιογράφος. Πρώτη λογοτεχνική εμφάνιση το 1971. Εξέδωσε τριάντα ένα βιβλία, συμμετείχε σε δεκατρία συλλογικά έργα, περιλαμβάνεται σε δέκα ανθολογίες-λεξικά, μεταφράστηκε σε 6 γλώσσες, δημοσίευσε σε δεκαπέντε έντυπα και δώδεκα ηλεκτρονικά λογοτεχνικά περιοδικά.